

Men naar Indkaldelsen kommer senere, og navnlig naar Myndighederne stille sig meget liberalt med Hensyn til Udskydelsen af det Tidspunkt, hvor Indkaldelsen finder Sted, kommer den i en Alder, hvor selvfølgelig mange ville være gifte, hvor de altsaa have Familie at forsørge og meget ofte en Virksomhed at drive, som de kun med store pekuniære Tab kunne forlade. Nu siger jo en Paragraf i Grundloven, at enhver vaabenfør Mand er forpligtet til med sin Person at bidrage til Fædrelandets Forsvar efter de nærmere Bestemmelser, som Loven foreskriver: Naar nu det faktisk er saaledes, at Loven for Tiden tillader en Mængde Mænd, som egentlig godt kunde føre Vaaben, at være fri derfor, vilde det saa ikke være naturligt, at man kombinerede Lettelsen for de Vanskeligheder, som det for mange er at skulle ind til disse Øvelser, med den Tanke, som, saa vidt jeg husker, ogsaa er fremsat her af den højterede Kultusminister, nemlig om en Værneskat. Jeg ved godt, at den ikke har Tilslutning hos alle i hans Parti, men naar der er Tale om i Virkeligheden at opnaa et Gode, som kan bringe Befolkningen til at se med milde Øjne paa disse Øvelser, saa er det naturligt at paalægge den Del af Befolkningen visse Ofre, som ved at være fri for at aftjene Værnepligten, har en Lettelse fremfor de andre.

Der har været Tale om nogle Cirkulærer, som Ministre have udstedt. Den ærede Indenrigsminister har udstedt et Cirkulære, som blev stærkt angrebet i Gaar. Jeg skal villig indrømme, at jeg ikke har sat mig saaledes ind i Sagens Enkeltheder, at jeg vilde kunne udtale noget, der havde nogen som helst Betydning med Hensyn til dette Spørgsmaals Løsning. Jeg skal i saa Henseende kun sige, at jeg efter en flygtig Gennemgang skønner, at Ministeren neppe i fuldt Omfang har Ret i Cirkulærets Indhold. Men jeg vil noget undskylde den ærede Minister — jeg vil naturligvis afvente hans Udtalelser — thi den ærede Minister er aabenbart bleven demoraliseret af det ærede Medlem for Fakse (Anton Jensen). Da vi vare her inde i Sommer, udtalte det ærede Medlem for Fakse nemlig, at nu, da vi havde et Vinstreministerium, kunde vi trygt overlade Ministeriet at fortolke Lovene, det vilde nok blive godt. Det er naturligvis denne søde Musik, som en demokratisk Indenrigsminister ikke kan staa for. Dette gælder dog kun for det Tilfælde, at min Formodning virkelig er rig-

tig, at den ærede Minister neppe helt igennem har Ret i Cirkulæret.

Men den ærede Minister for Kirke- og Undervisningsvæsenet har udstedt ikke faa Cirkulærer, og jeg skønner ikke rettere, end at den ærede Minister med Held kunde have indskrænket Antallet, ikke at tale om de enkelte Cirkulærers Omfang. Naar man i Forsommeren har underskrevet saa mange Love, og der i dem er givet Anledning til at underskrive saa mange kongelige Anordninger, forekommer det mig, at Antallet af ministerielle Cirkulærer kunde være indskrænket noget. Den Anke, som er rettet imod Cirkulæret vedrørende de kirkelige Love, er begrundet. Thi der staar i Ministerens Cirkulære, at en Valgbestyrelse er berettiget til, naar den ikke kender vedkommende, at kræve Vidnesbyrd om, at den paagældende ikke vitterligt har ført et Levned, som vækker Forargelse o. s. v. Det har Valgbestyrelsen Ret til, siger Ministeren, naar den ikke kender vedkommende. Nu maa man huske paa, at Valgbestyrelsen er ikke valgt af Befolkningen, Valgbestyrelsen bestaar af Sognepræsten og to af ham valgte Mænd, og disse skulle altsaa efter Ministeriets Mening have Ret til at kræve saadanne Vidnesbyrd. Dette tror jeg er ganske galt, og det kan man heller ikke byde Befolkningen, over 50 Aar efter at Friheden er indført. Der er naturligvis mange, som det ikke generer, og den ærede Minister selv føler maaske, at det ikke generer ham at gaa hen til to Mænd og bede om en saadan Attest. Jeg vil med største Glæde være med til at give den ærede Minister en saadan, men det er naturligvis noget, som er forbeholdt hans politiske Meningsfæller, saa jeg kommer ikke til det. Men der er faktisk en Mængde Mennesker, som ikke ville finde sig i, at de skulle gaa hen og faa en saadan Attest. Og jeg tror heller ikke, man kan sige, at Ministeren har taget Cirkulæret tilbage, han har kun bagefter forklaret, hvad han mente. Men et Cirkulære, som skal være vejledende for Befolkningen, maa virkelig være klart og bestemt. Jeg finder altsaa, at Ministeren har gjort Uret ved at udstede dette Cirkulære.

Ministeren har imidlertid udstedt andre Cirkulærer, og der er navnlig et af disse, som jeg vil dvæle ved, idet jeg vil berøre et Lovforslag, som blev vedtaget her i Foraaret. Jeg henter ikke alene Berettigelsen til at omtale det derfra, at Loven er saa ny, men ogsaa derfra, at Loven skal udføres i Livet i høj Grad ved Hjælp